

A Tátra északi lábánál...

Ez az összefoglaló is visszaemlékezés a 2006. évi, augusztusi útra, ezért valóban csak az emlékekre támaszkodik. Az emlékek fölidőzésében természetesen sokat segítenek a fotók...

Rege Béláné szervezésében indultunk útnak, mintegy 48 fő, augusztus 18-án. Miután a távolság nem túl nagy, útközben is volt lehetőségünk „értelmes” programot csinálni (a kötelező, praktikus megállásokon kívül, melyek azonban sok időt elvesznek az utazásból).

Zakopáné-Poronin felé utazva gyönyörű tájakon haladtunk át, hiszen gyakorlatilag átszeltük a Kárpátokat! Megnéztük a rendkívül látványos, monumentális Árva várát. Tapasztalnunk kellett, hogy nem lehet „csak úgy szabadon”, vezető nélkül bejárni a szlovákiai múzeumokat, idegenvezetőnk pedig elég sajátos (vagy nem is sajátos?) történelmi szemléletet tükrözve mutatta be nekünk a várat. Ewa a tolmácsolás során megpróbálta időnként kiigazítani...

A vár ettől függetlenül nagy élmény volt, különösen nekem, akinél a várak szeretete az éveim számával párhuzamosan nő. A szép kilátás kárpótolt azért a traumatikus élményért, hogy tériszonyomat legyőzve kellett időnként „másznom” a falakon.

A szlovák-lengyel határ átlépése után Chocholowban az autóbusból megcsodálhattuk a gorál (vagy gurál?) építészet stílusjegyeit.

Szállásunk a Zakopáné melletti, 700 m magasság fölötti Poroninban volt, tulajdonképpen elővárosnak is tekinthetnénk. Ez is a Magas-Tátra lábánál van, de a Pieniny-hegység, Nemzeti Park is közel van hozzá. Arról (is) nevezetes, hogy Lenin itt tartózkodott egy ideig, melynek múzeumát és a Lenin-szobrot mi már nem láthattuk, ugyanis 1990-ben megszüntették. A gorál község több településből áll, az anyaközség hosszan helyezkedik el, ezt megtapasztaltuk, mikor a szállás elfoglalása után felderítettük a környéket.

A szállásról: két épületben helyeztek el bennünket a fő út két oldalán. A panzióban semmilyen kivétnivalót nem találtunk, de a másik épületről gyakorlatilag kiderült, hogy egy család házát „vészhelyzetben” kiadták szálláshelynek. Ez mindenesetre sok nevetésre adott okot, különösen mikor Bolla Jutka hosszú lábaival elhelyezkedett a nyikorgó kempingágyon! Kevésbé neveltünk, mikor az egyetlen (WC-t is magába foglaló) fürdőszobát akartuk reggel kilencen használni! De ezt is meg lehetett oldani, hiszen „vészhelyzetben” átmehettünk a másik épületbe!

A finom (mindig az!) reggeli után autóbusszal indultunk a Pieniny Nemzeti Parkba, mely Európa első nemzetközi (lengyel és szlovák) természeti parkja. A hegység, mely a Podhalét választja el a Tátrától, fő folyója a Dunajec, ennek több ágát láthattuk a napok során. Megtekintettük a világörökség részét képező debnoi fatemplomot, a falfestés és a faragványok azonban alig látszottak a nagy látogatói tömegben. Tetszett a templom körül kövekből és drótból „felépített” hatalmas rózsafüzér is.

Tovább haladva Nedec felé láttuk azt a víztározót, mely a Dunajec földuzzasztásával jött létre, és amely miatt a műemlék templomot is töltéssel védeni kell. A tározó építése során egyébként több falut „átköltöztettek” magasabb részekre...

Nedec várát nem kis túrával tudtuk megközelíteni, hiszen parkolóhelyet meglehetősen messze találtunk. Miután a sok-sok lépcsőt megmásztuk a kb. 30 fokos melegben, bejutottunk abba a várba, mely tulajdonképpen magyar volt, csak a trianoni békeszerződés után került Lengyelországhoz. A vártúra során itt, ellentétben az árvai bemutatóval, ennek hangot is adtak. (Később, 2010-ben megismerkedtünk a várkapitány asszonnyal, aki azt mondta: „megőrzésre átvettük tőletek” a várat.)

A szép, megkapó kilátás, a szemben lévő Czorstyn vár látványa és persze a romantikus, mondai elemeket sem nélkülöző vártörténet kárpótolt bennünket a nagy melegért és lépcsőmászásért.

Ezt követően került sor a dunajeci tutajozásra, amely az egyik legnagyobb attrakciója az itteni idegenforgalomnak. A gorál tutajosok szórakoztatják az egy-egy tutajon elhelyezkedő 12-16 embert, de a 2-3 órás út látványa is feledhetetlen. Láthatjuk a Három korona hegyet, megemlékezünk Jánosik betyárról, integethetünk a szlovák és lengyel oldalon pihenő fürdőzőknek, nézegethetjük a kacsákat, a halakat, izgulhatunk a sziklás, szűk kanyonokban.

Az út végén várt bennünket az autóbusz, visszafelé más irányból csodálhattuk meg a tájat.

Estére zenekart „rendelt” nekünk Wlada: fiatalokból álló gorál zenekar húzta a talpalávalót.

Éjszaka dörgés-villámlásra, szélzúgásra ébredtünk, de csak másnap, illetve hazafelé tudtuk meg hogy Magyarországon milyen nagy vihar és tragédia történt.

Harmadik napon Zakopánében sokan szentmisén vettek részt abban a templomban, ahol a lengyel pápa is misézett. Én magam a Szent Kelemen fatemplomot és a Kiválók temetőjét néztem meg, ez utóbbi feltérképezése segíti a Magas-Tátra történetének megismerését!

A szabad program keretében siklóval fölmentünk a Gubalowkára, itt legnagyobb élményt a magas hegycsúcsokra, többek között a Giewontra való rálátás jelentette nekem. Természetesen a híres piac sem maradhatott ki!

Különleges programot ígért az este: lovaskocsikkal az erdőbe mentünk és tábortűz mellett fogyasztottuk el a magunkkal vitt lengyel kolbászt és egyéb finomságokat. Hazafelé minden kocsiról más-más (lengyel és magyar) dal hallatszott – még szerencse, hogy egy-egy ház előtt gyorsan áthaladtunk! ☺)

Negyedik napon, már hazafelé jövet, megálltunk a számunkra oly kedves Stary Sacz (Ószandec) városában. Megnéztük a IV. Béla lánya, Kinga által alapított klarissza rendi kolostort, ahol ma is nyugszanak Lengyelország védőszentjének, Szent Kingának a hamvai.

Később megtudtuk, hogy Lengyelország sem szűkölködik gyógyvizekben, egyik legjelentősebb ezen gyógyüdülőhelyek egyike Krynica városa, ahol meg is kóstolhattuk ezt a vizet.

Aránylag gyorsan Magyarországra értünk, itt azonban már izgatott telefonváltások történtek: kinek, hol voltak a családtagjai, ismerősei az augusztus 20-i ünnepség során? Persze rontották a hangulatunkat a hírek, de megnyugodva vettük tudomásul, hogy senkit nem érintett közvetlenül a tragédia.

Úgy érzem, hat év távlatából is előjöttek az emlékek. Másoknak biztosan más dolgok is megmaradtak az emlékezetében, de a program-beszámoló „szakmai” része biztosan teljes!

Azóta sokkal több élményt és ismeretet szereztem, nemcsak azért, mert egy-egy utazás után mindig újra és újra utánanézek a dolgoknak, tanulmányozom a térképeket, nézegetem a képeket, hanem azért is, mert azóta többször is jártam ezeken a vidékeken – hol a „lengyel egyesülettel”, hol könyvtáros barátaimmal. És mindig nagyon jó ide elmenni, mert nagyon nagy szeretettel fogadnak bennünket! És nagyon felemelő a közös határon, határvidéken visszagondolni a történelmi sorsfordulókra, eseményekre, azokra az emberekre, akik ezt a „közösséget” képviselik. Legyenek azok a lengyel menekülőket vezető, esetenként életüket áldozó gorál futárok, vagy az itt birtokkal rendelkező nemesi családok, esetleg a nedeci vár muzeológusai, akik arról beszélnek, hogy a nagyszülők milyen magyar szavakat használtak még annak idején!

Akkor azt mondtam, ide is vissza kell térni! Ezt ugyan megtettem, de ezután is szívesen, nyitott szívvel (és szemmel) megyek.

B. Megyes Klára

Diósd, 2012. 02. 13.